

Jaarverslag 2016

Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

Maart 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Inleiding.....	7
2. Wat wilden we bereiken?	9
2.1 Onderzoek.....	9
2.2 Rekenschap.....	9
3. Wat hebben we gedaan?	11
3.1 Inventariseren onderzoeksonderwerpen	11
3.2 Onderzoek.....	11
3.3 Bekendheid van de rekenkamercommissie.....	14
3.4 Overige activiteiten	14
4. Wat heeft dat gekost?	17
4.1 Totale baten.....	17
4.2 Totale kosten per kostensoort.....	18
4.3 Kosten per gemeente	19
4.4 Overschrijding of onderschrijding per gemeente.....	19
4.5 Voorziening.....	20
Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie	23

Voorwoord

Graag bied ik u het jaarverslag 2016 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand aan. Hierin geven wij een overzicht van onze activiteiten in 2016 en de kosten en baten die hieraan verbonden waren. Bij het uitvoeren van de activiteiten hebben wij ons kunnen houden aan het Jaarplan 2016 van de rekenkamercommissie. Met de onderzoeken ondersteunen we de raad bij zijn controlerende en kaderstellende rol.

In 2016 hebben wij meer dan gebruikelijk tijd gestoken in de afstemming met de raden van de negen deelnemende gemeenten om een keuze te maken voor onderzoeksonderwerpen. Met hen zijn wij van mening dat onderzoeken aan belang winnen indien daarvoor een zo groot mogelijk draagvlak is. In het jaarplan van 2016 stonden de onderwerpen voor de gemeenten Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Woudenberg en Zeewolde nog niet vast. Wij hebben in 2016 ten behoeve van deze gemeenten diverse notities opgesteld met suggesties en concept uitwerkingen van onderzoekvoorstellen. Dit heeft er toe geleid dat alleen in de gemeente Bunnik en Woudenberg in 2016 nog geen keuze is gemaakt voor een onderwerp. Welke onderwerpen in de overige gemeenten zijn gekozen, kunt u lezen in paragraaf 3.1 en 3.2.

Graag willen we de raden, colleges en ambtelijke organisaties weer hartelijk bedanken voor de medewerking aan onze onderzoeken. Wij hebben onze rol als onafhankelijk adviesorgaan van de raden ook in 2016 weer met veel plezier vervuld.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

1. Inleiding

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit naar de uitvoering van het vastgestelde gemeentelijk beleid en formuleert zij waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst.

De rekenkamercommissie kan gemeentelijk beleid op drie onderdelen toetsen (art.182 Gemeentewet):

- a. Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- b. Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- c. Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?

Met ingang van 1 september 2008 is de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand haar werkzaamheden gestart. Deze rekenkamercommissie is de opvolger van de drie afzonderlijke rekenkamercommissies Barneveld/Leusden/Zeewolde, Renswoude/Scherpenzeel/Woudenberg en Nijkerk. In 2009 is de gemeente Bunnik aangesloten en vanaf 1 januari 2014 de gemeente Bunschoten. De inmiddels negen raden hebben een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend die per 1 januari 2014 ingegaan is. De samenwerkingsovereenkomst geldt wederom voor een periode van zes jaar.

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen/onderzoekers (elk 21 of 22 uur per week).

Zie de volgende pagina voor de samenstelling van de rekenkamercommissie.

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De heer drs. *Jan van Dort cmc (voorzitter)* is organisatieadviseur en interim-manager. Ook heeft hij een zeer brede ervaring als bestuurder en als commissaris dan wel lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke organisaties.

De heer drs. *Ron Kamphues (lid)* is adviseur op het gebied van financiën, management en organisatie en werkt in diverse gemeenten mee aan rekenkameronderzoek en ondersteunt gemeenten, bedrijven en instellingen onder meer bij het verbeteren van hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling.

De heer dr. *Joost Scheltinga (lid)* heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid, als in de universitaire onderzoekswereld. Hij is lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw ir. *Ine van de Vlierd EMFC RC (lid)* heeft na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller diverse functies vervuld binnen een gemeente en is momenteel werkzaam als strategisch financieel adviseur bij een gemeente. Ze is tevens lid van de rekenkamercommissie van de Utrechtse Heuvelrug.

De heer drs. *Michel Visser (lid)* is Hoofd Bestuur bij de Provincie Zuid Holland. Daarvoor vervulde hij diverse functies bij een gemeente en het ministerie van BZK.

Mevrouw drs. *Bea Meijboom* werkt sinds 1 oktober 2008 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie. Zij is bestuurskundige en heeft tien jaar werkervaring bij de gemeente Vleuten-De Meern en de gemeente Utrecht. Zij heeft daar ervaring opgedaan zowel met verschillende beleidsterreinen als met onderzoek.

Mevrouw ir. *Ingrid Spoor* werkt sinds 1 november 2011 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zij in de gemeente Veenendaal ervaring opgedaan als secretaris van de rekenkamercommissie. Verder heeft zij ruim 10 jaar gewerkt bij Wageningen UR als adviseur planning en control.

2. Wat wilden we bereiken?

2.1 Onderzoek

De rekenkamercommissie heeft ten doel de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te ondersteunen met de resultaten van haar onderzoeken. Zij toetst het door het gemeentebestuur gevoerde beleid ten aanzien van een geselecteerd beleidsterrein op rechtmatigheid, doeltreffendheid en/of doelmatigheid.

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten leer- en verbeterprocessen stimuleren, zodat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken. Hiertoe doet zij aanbevelingen aan de gemeenteraad. Om het draagvlak te vergroten heeft de rekenkamercommissie tussentijds overleg met (een delegatie van) de gemeenteraden over onderzoeksonderwerpen, onderzoeksvoorstellen en de voortgang van het onderzoek. In de meeste gemeenten is inmiddels een auditcommissie of begeleidingscommissie ingesteld. Het is gebruikelijk dat de voorzitter en de onderzoekscoördinator de onderzoeksrapporten met de conclusies en aanbevelingen toelichten bij de behandeling in de raadscommissie.

Twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport kijkt de rekenkamercommissie vervolgens wat er gebeurd is met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. Zo'n doorwerkingsonderzoek doen wij enerzijds om voor de gemeenteraad de implementatie van de aanbevelingen te bewaken en anderzijds om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten. Incidenteel kan de rekenkamercommissie na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad (zoals een auditcommissie of begeleidingscommissie) besluiten om een doorwerkingsonderzoek niet uit te voeren, bijvoorbeeld omdat men van mening is dat het beschikbare onderzoeksbudget beter gebruikt kan worden voor nieuw onderzoek. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn bij de kleinere gemeenten, omdat zij een beperkt onderzoeksbudget hebben

2.2 Rekenschap

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door:

- *het publiceren van verantwoordingsinformatie* in de vorm van onderzoeksrapporten, jaarplannen en jaarverslagen. Deze rapporten, plannen en jaarverslagen zijn opgesteld voor de gemeenteraden en zijn openbaar en toegankelijk via de website van de rekenkamercommissie voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en wil zij hieraan bijdragen;
- *bekendheid te geven aan haar bestaan, werkwijze, activiteiten en producten*, zoals onderzoeksrapporten, nieuwsbrieven en persberichten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de betrokken gemeenten.

In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe dit in 2016 tot uitvoering is gebracht.

3. Wat hebben we gedaan?

3.1 Inventariseren onderzoeksonderwerpen

Hoewel de rekenkamercommissie onafhankelijk is, staat zij open voor verzoeken van de raden. Voordat wij een onderzoek starten is er in principe overleg met een delegatie van de betreffende raad om te vragen of er suggesties zijn voor onderzoeksonderwerpen. Als een onderwerp raadsbreed gedragen wordt, zal de rekenkamercommissie vrijwel altijd besluiten om dit onderwerp te onderzoeken. Mocht er geen raadsbreed gedragen onderwerp zijn, dan zal de rekenkamercommissie zelf een onderwerp kiezen. De rekenkamercommissie is onafhankelijk en kan daarom zelfstandig besluiten welke onderwerpen zij gaat onderzoeken.

In het jaarplan van 2016 waren voor de gemeenten Nijkerk, Bunschoten, Scherpenzeel, Renswoude, Bunnik en Zeewolde nog geen concrete onderzoeksonderwerpen opgenomen. De keuze hiervoor moest nog gemaakt en afgestemd worden met (een afvaardiging van) de gemeenteraden. Voor de gemeenten Nijkerk, Bunschoten, Scherpenzeel, Renswoude, Bunnik en Zeewolde heeft de rekenkamercommissie in 2016 notities opgesteld met suggesties voor onderzoeken. In alle gemeenten heeft dit in 2016 geleid tot de keuze voor een onderwerp (zie paragraaf 3.2), behalve in Bunnik en Woudenberg. Voor deze gemeenten zal in 2017 een onderwerp worden gekozen.

3.2 Onderzoek

Onderzoeken

In 2016 hebben wij een aantal onderzoeken afgerond. De eindrapporten van de afgeronde onderzoeken zijn aangeboden aan de betreffende gemeenteraden en zijn gepubliceerd op de website www.rkvalleienveluwerand.nl. Ook zijn diverse onderzoeken in 2016 gestart, maar nog niet afgerond. In 2017 gaan we uiteraard verder met deze onderzoeken (zie hiervoor ook het jaarplan 2017 van de rekenkamercommissie).

Doorwerkingsonderzoeken

In 2016 heeft de rekenkamercommissie ook een tweetal doorwerkingsonderzoeken gedaan. Tijdens een doorwerkingsonderzoek kijkt de rekenkamercommissie wat er twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport is gebeurd met de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen.

Onderzoek 2016	
Afgeronde onderzoeken in 2016	Gemeenten
Kwaliteit van de beleidsinformatie Dit onderzoek is eind december 2015 gestart op verzoek van het fractievoorzittersoverleg van de gemeenteraad. Het eindrapport is in oktober 2016 aangeboden aan de gemeenteraad van Leusden. De rekenkamercommissie heeft in het onderzoek gekeken naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen en de bijbehorende beleidsnotities en heeft geconcludeerd dat een aantal verbeteringen wenselijk zijn in de raadsvoorstellen. De rekenkamercommissie heeft zeven aanbevelingen geformuleerd om het besluitvormingsproces te optimaliseren.	Leusden
Kwaliteit raadsvoorstellen en werkwijze raad Dit onderzoek is uitgevoerd op verzoek van de auditcommissie. Het onderzoek is in februari 2016 gestart en in december 2016 afgerond en aangeboden aan de gemeenteraad. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de kwaliteit van de	Barneveld

raadsvoorstellen voldoende is maar op een aantal punten verbeterd kan worden zodat de raad betere onderbouwde besluiten kan nemen en de raad de controlerende rol beter kan uitoefenen.	
<p>Doorwerking wijkplatforms</p> <p>In 2012 heeft de rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de wijkplatforms in Barneveld. Naar aanleiding van het onderzoek heeft de rekenkamercommissie acht aanbevelingen gegeven om de effectiviteit te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn destijds overgenomen door de raad. In het uitgevoerde doorwerkingsonderzoek heeft de rekenkamercommissie vastgesteld dat de aanbevelingen zijn opgevolgd en geïmplementeerd en dat de gemeente Barneveld diverse acties heeft uitgevoerd om het functioneren van de wijkplatforms te verbeteren.</p>	Barneveld
<p>Doorwerking regionale samenwerking</p> <p>In 2013 heeft de rekenkamercommissie in Bunnik een onderzoek uitgevoerd naar regionale samenwerkingen en geconcludeerd dat de gemeente Bunnik weinig grip en sturing had op regionale samenwerkingen. Om dit te verbeteren heeft de rekenkamercommissie destijds acht aanbevelingen gedaan. In de eerste helft van 2016 heeft de rekenkamercommissie vastgesteld dat de gemeente Bunnik wel eerste stappen heeft gezet om de aanbevelingen te implementeren, maar dat deze nog verder uitgewerkt moeten worden. In juni 2016 heeft de rekenkamercommissie dit in een brief gerapporteerd aan de raad van Bunnik.</p>	Bunnik
<p>Digitale veiligheid</p> <p>Voor dit onderzoek heeft de rekenkamercommissie professionele hackers de opdracht gegeven om de informatieveiligheid in de gemeente Leusden te testen. Het onderzoek is uitgevoerd in de eerste helft van 2016 en de resultaten zijn eind oktober 2016 aangeboden aan de raad. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de gemeente Leusden de informatieveiligheid redelijk op orde heeft, maar er zijn ook een aantal kwetsbaarheden in het netwerk gevonden. Voor het oplossen van deze kwetsbaarheden heeft de rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan.</p>	Leusden
Lopende onderzoeken (afronding in 2017)	
<p>Digitale veiligheid</p> <p>In de gemeente Barneveld en Nijkerk doet de rekenkamercommissie een vergelijkbaar onderzoek als in Leusden. Ook hier hebben professionele hackers de ICT systemen van deze gemeenten getest. De feitelijke onderzoeken zijn in 2016 afgerond, maar de resultaten van deze onderzoeken zullen in 2017 gerapporteerd worden aan de gemeenteraden van Barneveld en Nijkerk.</p>	Barneveld en Nijkerk
<p>Betaalbare nieuwbouwwoningen</p> <p>Op verzoek van de gemeenteraad van Bunschoten is de rekenkamercommissie in november gestart met een onderzoek naar betaalbare nieuwbouwwoningen voor starters in Bunschoten-Spakenburg. In het onderzoek gaat de rekenkamercommissie na welke mogelijkheden de gemeente heeft om invloed uit te oefenen op het aanbod van betaalbare nieuwbouwwoningen en in hoeverre de gemeente gebruik heeft gemaakt van deze mogelijkheden.</p>	Bunschoten
<p>Sportaccommodaties</p> <p>In oktober 2016 is de rekenkamercommissie op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk gestart met een onderzoek naar het uitbesteden van sportaccommodaties. De rekenkamercommissie gaat na welke informatie de raad nodig heeft om een verantwoord besluit te nemen over het uitbesteden van sportaccommodaties en of deze informatie beschikbaar is.</p>	Nijkerk

<p>Risicomanagement 3D De auditcommissie van Barneveld heeft de rekenkamercommissie verzocht om een onderzoek uit te voeren naar de risico's voor de gemeente Barneveld die zich voordoen in het kader van de drie decentralisaties in het sociaal domein. In 2016 is de onderzoeksopzet opgesteld en besproken met de auditcommissie. Het onderzoek zelf zal in 2017 plaatsvinden. De rekenkamercommissie gaat kijken of de gemeente de belangrijkste risico's in beeld heeft en de nodige maatregelen heeft getroffen om de risico's te beheersen.</p>	<p>Barneveld</p>
<p>Doorwerking regionale samenwerking In 2013 heeft de rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar regionale samenwerkingen in Leusden en geconcludeerd dat de sturing op samenwerkingen kon worden verbeterd. De rekenkamercommissie heeft destijds vier aanbevelingen gedaan die de raad overgenomen heeft. Eind 2016 heeft de rekenkamercommissie onderzocht of en hoe de gemeente Leusden de aanbevelingen heeft opgevolgd. Begin 2017 zal de rekenkamercommissie de resultaten van dit doorwerkingsonderzoek rapporteren aan de gemeenteraad van Leusden.</p>	<p>Leusden</p>
<p>Overige onderzoekswerkzaamheden</p>	
<p>Onderzoek Woudenberg Reeds in 2015 heeft de auditcommissie van Woudenberg de rekenkamercommissie gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar dienstverlening en communicatie. Daarbij werd verzocht om rekening te houden met de uitkomsten van twee onderzoeken die de gemeente zelf op dat gebied aan het uitvoeren was. Toen de resultaten van deze onderzoeken in de zomer van 2016 bekend waren, heeft de rekenkamercommissie enkele alternatieven voor mogelijke onderzoeken aangedragen. Dit heeft in 2016 nog niet geleid tot een onderwerpkeuze. In 2017 zal hierover nog afstemming plaatsvinden met de auditcommissie.</p>	<p>Woudenberg</p>
<p>Prestatieafspraken woningcorporaties In de zomer van 2016 heeft een meerderheid van de raadsfracties van Scherpenzeel de rekenkamercommissie verzocht een onderzoek uit te voeren naar prestatieafspraken met woningcorporaties. De rekenkamercommissie heeft dit verzoek uitgewerkt en voorgelegd aan de auditcommissie van Scherpenzeel. De auditcommissie heeft eind november ingestemd met het onderzoeksplan. De rekenkamercommissie zal het onderzoek in 2017 oppakken en uitvoeren.</p>	<p>Scherpenzeel</p>
<p>Minimabeleid In september 2016 heeft een meerderheid van de raadsfracties van Renswoude de rekenkamercommissie verzocht om een onderzoek uit te voeren naar minimabeleid. De rekenkamercommissie heeft dit uitgewerkt in een onderzoeksplan. De raadscommissie Algemeen Bestuur van Renswoude heeft in december 2016 ingestemd met het plan en het onderzoek zal in 2017 uitgevoerd worden.</p>	<p>Renswoude</p>
<p>Onderzoek Zeewolde In 2015 heeft de Algemene Rekenkamer onze rekenkamercommissie gevraagd om in Zeewolde samen onderzoek te doen naar de gevolgen van de drie decentralisaties in de praktijk. Eind 2015 hebben de rekenkamercommissie en de Algemene Rekenkamer hierover oriënterende gesprekken gevoerd met de gemeentesecretaris, inhoudelijke ambtelijke ambtenaren, de wethouder en enkele raadsleden. Besloten werd om de resultaten af te wachten van een vergelijkbaar onderzoek dat uitgevoerd werd door de Raad van Openbaar Bestuur. In de zomer van 2016 zijn deze resultaten bekend geworden en deze gaven geen aanleiding om met de AR een vervolg te geven aan een gezamenlijk onderzoek. In december 2016 heeft de rekenkamercommissie vervolgens overleg gehad met de auditcommissie van Zeewolde over de onderwerpkeuze. Naar</p>	<p>Zeewolde</p>

aanleiding daarvan heeft de rekenkamercommissie besloten in Zeewolde een onderzoek uit te voeren naar het risicomanagement van de drie decentralisaties in het sociale domein. In 2017 wordt dit opgepakt.	
--	--

3.3 Bekendheid van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie wil aan zichzelf en haar activiteiten bekendheid geven bij de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten en natuurlijk de inwoners. In 2016 hebben we de publiciteit gezocht door:

- het opstellen van persberichten voor de lokale media bij aanvang van een onderzoek en bij het openbaar maken van een rapport;
- het versturen van een nieuwsbrief (in september) aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties om hen te informeren over het onderzoek bij de andere gemeenten en over de voortgang van de werkzaamheden;
- het plaatsen van de onderzoeksrapporten, persberichten en nieuwsbrieven op de website www.rkvalleienveluwerand.nl en op LinkedIn. Uiteraard sturen wij de onderzoeksrapporten zodra ze gereed zijn ook naar de betreffende gemeenteraden, colleges en andere betrokkenen;
- het opstellen, publiceren en verspreiden van het jaarplan en jaarverslag van de rekenkamercommissie.

3.4 Overige activiteiten

Vergaderingen rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft in 2016 drie keer vergaderd. Deze vergaderingen gaan voornamelijk over de onderzoeken die plaatsvinden. Ook de onderwerpenkeuze per gemeente vindt plaats tijdens die vergaderingen.

Vergaderingen en overleg bij de negen gemeenten

In 2016 zijn de leden van de rekenkamercommissie aanwezig geweest bij de diverse auditcommissies en begeleidingscommissies van de gemeenten. Ook bij de behandeling van de onderzoeksrapporten in de raadscommissies zijn vanuit de rekenkamercommissie altijd de voorzitter, één van de leden (de onderzoekscoördinator) en één secretaris/onderzoeker aanwezig geweest.

Volgen landelijke ontwikkelingen

De secretarissen, de voorzitter en de leden volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamer(onderzoek), o.a. via literatuur en internet. De secretarissen onderhouden daarnaast collegiale contacten met andere rekenkamercommissies en de landelijke kring van secretarissen van de NVRR¹ om ervaringen uit te wisselen en relevante ontwikkelingen te volgen.

Evaluatie van onderzoek

Om de kwaliteit van de rekenkamercommissie te waarborgen voert de rekenkamercommissie evaluaties uit:

- Na elk onderzoek vraagt de rekenkamercommissie de gemeente om een evaluatieformulier in te vullen. Tevens vult het onderzoeksteam van de rekenkamercommissie een evaluatieformulier in. Verbeterpunten naar aanleiding hiervan verwerken de secretarissen

---

¹ Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies

in het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie en/of in de checklist onderzoek (werkdocument van de secretarissen).

- Twee tot drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport doet de rekenkamercommissie in principe een doorwerkingsonderzoek, mede om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten.

4. Wat heeft dat gekost?

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de negen raden afspraken vastgelegd over de kosten van de rekenkamercommissie. Op basis hiervan golden voor 2016 de volgende bedragen²:

- De bijdrage per gemeente bedroeg € 1,02 per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvingen een bruto urenvergoeding van € 51,- per daadwerkelijk ingezet uur.
- De leden en de voorzitter ontvingen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km (reistijd wordt niet vergoed).
- De voorzitter ontving een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.043,- naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. Bedragen mogen overgeheveld worden naar een volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan hun eigen financiële bijdrage.

4.1 Totale baten

De baten van de rekenkamercommissie in 2016 bestonden uit een bijdrage van € 1,02 per inwoner van alle deelnemende gemeenten. De begroting ging uit van een geschat budget van € 213.977,-. Dit was gebaseerd op een inschatting van het totale aantal inwoners per 1 januari 2016. Op basis van het werkelijke aantal inwoners per gemeente bedraagt het totale budget € 215.130,-.

Tabel 1 Bijdrage per gemeente 2016

Gemeente	Begroot (€ 1,0206 per inwoner)	Werkelijk (€ 1,0206 per inwoner)
Barneveld	€ 55.878	€ 56.583
Bunnik	€ 15.067	€ 15.077
Bunschoten	€ 21.177	€ 21.252
Leusden	€ 29.807	€ 29.913
Nijkerk	€ 41.947	€ 42.048
Renswoude	€ 5.129	€ 5.155
Scherpenzeel	€ 9.798	€ 9.725
Woudenberg	€ 12.829	€ 12.809
Zeewolde	€ 22.345	€ 22.569
Totaal	€ 213.977	€ 215.130

² In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

4.2 Totale kosten per kostensoort

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor de secretaris /onderzoekers, de kosten voor de voorzitter en leden, externe inhuur en overige kosten. Zie tabel 2 en de toelichting daaronder.

Tabel 2 Totale kosten 2016 per kostensoort

Kostensoort	Begroot	Werkelijk
Twee secretaris/onderzoekers	€ 150.000	€ 150.226
<i>salaris + sociale lasten</i>	€ 100.000	€ 101.478
<i>opslag 50% (huisvesting e.d.)</i>	€ 50.000	€ 48.748
<u>besteed aan werkzaamheden t.b.v.:</u>		
- onderzoek	€ 105.000	€ 102.719
- secretaris	€ 45.000	€ 47.507
Rekenkamercommissie (voorzitter + leden) + Externe inhuur	€ 55.526	€ 72.604
<i>Vaste vergoeding voorzitter</i>	€ 1.020	€ 1.043
<i>Vergaderkosten (rekenkamercommissie, auditcommissies, e.d.)</i>	€ 6.188	€ 4.909
<i>Onderzoekskosten</i>	€ 48.318	€ 66.652
Overige		
<i>(website, drukwerk, verzekering, reiskosten, etc)</i>	€ 8.450	€ 2.523
Totaal	€ 213.976	€ 225.353

Kosten voor twee secretaris/onderzoekers,

Dit zijn de kosten voor in totaal 1,2 fte (43 uur per week). Deze zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en kosten voor secretariswerkzaamheden. In het salaris zitten de kosten verwerkt van sociale lasten en een opslag van 50% voor de huisvesting e.d. voor de gemeente Barneveld. De kosten bedragen € 86,61 per uur en deze zijn doorberekend naar de gemeenten op basis van werkelijk bestede tijd.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gerealiseerde kosten overeen kwamen met de begrote kosten.

Kosten voor de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie + externe inhuur

Deze kosten bestaan uit een vaste vergoeding voor de voorzitter, vergaderkosten van de leden, kosten voor directe inzet van de leden voor onderzoek en kosten voor inhuur van externen.

Uit de tabel blijkt dat de kosten voor de inzet voor onderzoek van de leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur in 2016 hoger waren dan gepland (€ 72.604 versus € 55.526). Dit komt, omdat de rekenkamercommissie meer onderzoek heeft uitbesteed aan externe onderzoeksbureaus dan gepland, vanwege de expertise en werkbelasting. Dit betrof met name de inhuur van expertise voor het uitvoeren van de onderzoeken naar digitale veiligheid. (zie paragraaf 3.1).

Overige kosten

Deze overige kosten betreffen o.a. reiskosten, uitgaven voor verzekeringen, drukwerk en onderhoud van de website. Deze kosten waren lager dan begroot doordat met name de reiskosten en de kosten voor de website minder waren dan gepland.

4.3 Kosten per gemeente

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en overige (indirecte) kosten. De kosten worden als volgt verdeeld over de gemeenten:

Tabel 3 Kosten per gemeente 2016

Gemeente	Kosten onderzoek		Overige kosten	Totaal
	secretaris/ onderzoekers	voorzitter en leden + externe inhuur	<i>Naar rato verdeeld naar inwonersaantal</i>	
Barneveld	€ 40.382	€ 27.745	€ 14.724	€ 82.851
Bunnik	€ 2.880	€ 877	€ 3.923	€ 7.681
Bunschoten	€ 4.958	€ 1.144	€ 5.530	€ 11.632
Leusden	€ 29.794	€ 20.296	€ 7.784	€ 57.874
Nijkerk	€ 20.592	€ 15.288	€ 10.942	€ 46.821
Renswoude	€ 1.126	€ 328	€ 1.341	€ 2.796
Scherpenzeel	€ 1.862	€ 457	€ 2.531	€ 4.850
Woudenberg	€ 866	€ 182	€ 3.333	€ 4.381
Zeewolde	€ 260	€ 334	€ 5.873	€ 6.466
Totaal	€ 102.719	€ 66.652	€ 55.982	€ 225.353

Kosten voor onderzoek

De onderzoekskosten zijn direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten en zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk daarvoor gemaakte uren. De onderzoekskosten bestaan uit uren gemaakt door de secretaris/onderzoekers, de leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur.

Overige kosten (indirecte, niet onderzoekskosten)

De overige kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om de kosten voor de volgende activiteiten:

- vergaderingen van de rekenkamercommissie (gaan hoofdzakelijk over de onderzoeken, maar worden toch tot de indirecte uren gerekend), zie tabel 2;
- het opstellen van het jaarplan en het jaarverslag van de rekenkamercommissie;
- het uitvoeren van de administratie en financiën van de rekenkamercommissie;
- de communicatie met de gemeenten over jaarplan, jaarverslag, nieuwsbrieven, e.d.;
- de vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter;
- reiskosten per km van de leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie;
- het volgen van gemeentelijke ontwikkelingen;
- het inventariseren van onderzoeksonderwerpen bij de gemeenteraden;
- afstemming met delegaties van de verschillende raden en de aanwezigheid bij vergaderingen van bijvoorbeeld auditcommissies, raadscommissies en begeleidingscommissies.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In totaal heeft de rekenkamercommissie in 2016 75% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek (€ 169.371,- van de totale uitgaven van €225.353,-).

4.4 Overschrijding of onderschrijding per gemeente

Zoals eerder al opgemerkt mag de rekenkamercommissie budget overhevelen naar een volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is

vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan hun eigen financiële bijdrage.

Tabel 4 vergelijkt de bijdrage per gemeente voor 2016 met de kosten die de rekenkamercommissie per gemeente gemaakt heeft. Zo wordt inzichtelijk welke gemeenten over 2016 een overschrijding hebben en welke gemeenten een onderschrijding. De overschrijdingen en onderschrijdingen per gemeente worden verrekend met de voorzieningen per gemeente. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

Tabel 4 overschot of tekort per gemeente over 2016

Gemeente	bijdrage over 2016	Totale kosten 2016	Overschot of tekort over 2016
Barneveld	€ 56.583	€ 82.851	-€ 26.268
Bunnik	€ 15.077	€ 7.681	€ 7.397
Bunschoten	€ 21.252	€ 11.632	€ 9.620
Leusden	€ 29.913	€ 57.874	-€ 27.961
Nijkerk	€ 42.048	€ 46.821	-€ 4.773
Renswoude	€ 5.155	€ 2.796	€ 2.359
Scherpenzeel	€ 9.725	€ 4.850	€ 4.875
Woudenberg	€ 12.809	€ 4.381	€ 8.427
Zeewolde	€ 22.569	€ 6.466	€ 16.102
Totaal	€ 215.130	€ 225.353	-€ 10.223

Voor de gemeenten Barneveld, Leusden en Nijkerk waren de kosten per gemeente groter dan de bijdrage. Voor deze gemeenten zijn daarom middelen onttrokken aan de voorziening van die gemeente bij de rekenkamercommissie. Voor de overige gemeenten waren de uitgaven van de rekenkamercommissie lager dan de bijdrage per gemeente. Voor deze gemeenten zijn middelen gestort in de voorziening die de rekenkamercommissie per gemeente bijhoudt (zie tabel 5).

4.5 Voorziening

Totale voorziening

De totale voorziening van de rekenkamercommissie voor de 9 gemeenten bedroeg eind 2015 € 100.929,-. Het budget voor 2016 op basis van het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2016 bedroeg € 215.130,-. Hiervan heeft de rekenkamercommissie in 2016 € 225.353,- uitgegeven. De overschrijding uit 2016 van €10.223,- is onttrokken aan de voorziening van de rekenkamercommissie. De totale voorziening per 31 december 2016 bedraagt daarmee € 90.706,- (zie tabel 5).

Voorziening per gemeente

Een overzicht van de voorzieningen verdeeld over de gemeenten staat in tabel 5. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie voor 2017 is al rekening gehouden met de verwachte overschrijdingen of onderschrijdingen per gemeente.

Tabel 5 Overzicht totale voorziening rekenkamercommissie

Gemeente	Voorzieningen per 31/12/2015	Overschot of tekort over 2016	Voorziening per 31/12/2016
Barneveld	€ 3.085	-€ 26.268	-€ 23.183
Bunnik	€ 5.110	€ 7.397	€ 12.507
Bunschoten	-€ 3.978	€ 9.620	€ 5.642
Leusden	€ 23.459	-€ 27.961	-€ 4.502
Nijkerk	€ 39.035	-€ 4.773	€ 34.262
Renswoude	€ 3.918	€ 2.359	€ 6.277
Scherpenzeel	€ 8.014	€ 4.875	€ 12.889
Woudenberg	€ 9.732	€ 8.427	€ 18.159
Zeewolde	€ 12.554	€ 16.102	€ 28.656
Totaal	€ 100.929	-€ 10.223	€ 90.706

Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie

Deze bijlage bevat een overzicht van de beroepsmatige en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie – naast de activiteiten die zij verrichten voor de rekenkamercommissie.

Overzicht van beroepsmatige en nevenactiviteiten		
Naam	Functies	Bezoldigd
J.P.P. van Dort (voorzitter)	Directeur Van Dort Organisatieadviseurs BV te Nieuwegein Voorzitter Raad van Toezicht SWK groep te Berkel en Rodenrijs Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie De Kernen te Hedel Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie Arcade te Naaldwijk	Ja Ja Ja Ja
M.G. Visser (lid)	Hoofd Bestuur bij de Provincie Zuid Holland	Ja
R. Kamphues (lid)	Directeur van Adviesbureau Kamphues te Katwijk Gedelegeerd bestuurslid (penningmeester) namens de gemeente Katwijk in de Stichting Beheer Hockey Faciliteiten en de Stichting Beheer Atletiek Faciliteiten	Ja Ja
J.G.W. Scheltinga (lid)	Raadslid gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja
F.T. van de Vlierd (lid)	Strategisch financieel adviseur bij de Gemeente Veenendaal Extern lid rekenkamercommissie gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja Ja